

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

GODINA / YEAR III

SARAJEVO, 26. 07. 2017.

BROJ / NUMBER: 21.3.1

ANKETA O POTROŠNJI DOMAĆINSTAVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE, 2015. KONAČNI REZULTATI

HOUSEHOLD BUDGET SURVEY IN FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA, 2015 FINAL RESULTS

U 2015. godini domaćinstva/kućanstava u Federaciji Bosne i Hercegovine su za potrebe finalne potrošnje u prosjeku mjesečno trošila 1.508,04 KM.

Izdaci za hranu, bezalkoholna pića, stanovanje i energente činili su preko 56% ukupne potrošnje u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Veličina uzorka

Anketa o potrošnji domaćinstava/kućanstava (APD) u Bosni i Hercegovini je provedena u periodu 01.01. - 31.12.2015. godine na uzorku od 7.702 domaćinstava/kućanstava, od čega 60,3% domaćinstava/kućanstava su anketirana na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Procjena broja domaćinstava/kućanstava i broja stanovnika

Prema anketnim podacima, u Federaciji Bosne i Hercegovine je u 2015. godini bilo 652.129 domaćinstava/kućanstava u kojima je živjelo oko 1,9 miliona stanovnika od kojih su 51,5% žene. Prosječno domaćinstvo/kućanstvo je imalo 3,0 članova. Domaćinstva/kućanstva u gradskim područjima su u prosjeku manja od onih u negradskim područjima (2,8 u odnosu na 3,2 člana) (Tabela 1).

Struktura prosječne mjesečne potrošnje domaćinstava/kućanstava

Prosječno domaćinstvo/kućanstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini imalo je 3,0 članova i trošilo je mjesečno 1.508,04 KM, od toga 451,74 KM za hranu i pića i 1.056,30 KM za neprehrambene proizvode i usluge.

U odnosu na 2011. godinu, prosječna mjesečna potrošnja u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini bila je manja za 9,8%. U tom periodu je prosječna veličina domaćinstva/kućanstva smanjena za 0,3 člana dok je proporcija domaćinstava/kućanstava koja uštede dio svojih prihoda porasla za 42,4% i iznosi 21,5% (Grafik 1).

Najveće učešće u prosječnoj mjesečnoj potrošnji domaćinstava/kućanstava imali su hrana i bezalkoholna pića (29,2%) i stanovanje, električna energija, plin i ostali energenti (27,8%). Značajan dio kućnog budžeta se trošio i za prevoz (10,1%) i ostale proizvode i usluge (6,9%) (Tabela 3 i Grafik 2).

Average household monthly consumption expenditure in 2015 in Federation of Bosnia and Herzegovina was 1,508.04 KM.

Expenditure on food, non-alcoholic beverages, housing and energy accounted for more than 56% of the total consumption expenditure in Federation of Bosnia and Herzegovina.

Sample size

The Household Budget Survey (HBS) in Bosnia and Herzegovina was conducted in the period 01.01.-31.12.2015 on the sample of 7,702 households, from which 60.3% of households were surveyed in the territory of the Federation of Bosnia and Herzegovina.

Survey estimate of total number of households and individuals

According to the 2015 Household Budget Survey (HBS), 652.129 of households and about 1.9 million individuals lived in Federation of Bosnia and Herzegovina, out of which 51.5% are women. The average household had 3.0 members. Urban households are on average smaller than non-urban (2.8 vs. 3.2 members) (Tables 1).

Structure of the average household consumption expenditure

The average household in Federation of Bosnia and Herzegovina in 2015 had 3.0 members and spent for consumption expenditure 1,508.04 BAM, of which 451.74 BAM for food and beverages and 1,056.30 BAM for non-food products and services.

Compared to 2011, the average monthly consumption expenditure in Federation of Bosnia and Herzegovina in 2015 decreased by 9.8%. In this period, the average household size decreased by 0.3 members, while the proportion of households that save part of their income increased by 42.4% and amounted to 21.5% (Graph 1).

The largest share in the average monthly household consumption expenditure was represented by expenditure for food and non-alcoholic beverages (29.2%) and for housing and energy (27.8%). Other major expenditure was expenditure on transport (10.1%) and on miscellaneous goods and services (6.9%) (Table 3 and Graph 2).

Za neprehrambene proizvode i usluge u prosjeku se više troši nego za prehranu.

Domaćinstva/kućanstva u Federaciji Bosne i Hercegovine su u 2015. godini u prosjeku za neprehrambene proizvode i usluge trošila 1.056,30 KM mjesečno, dok su za hranu i pića trošili 451,74 KM (Tabela 3).

Gradska domaćinstva/kućanstva u prosjeku troše više od negradskih (1594,43 KM prema 1435,39 KM).

Prosječna mjesečna potrošnja je za 11,1 % veća u gradskim u odnosu na negradska domaćinstva/kućanstva. Takve razlike su primjetne u skoro svim grupama neprehrambenih izdataka, posebno u troškovima stanovanja. Potrošnja za odjeću i obuću i rekreaciju i kulturu je značajno veća u gradskim, a potrošnja mesa u negradskim domaćinstvima/kućanstvima. Negradska domaćinstva/kućanstva imaju značajno veću potrošnju proizvoda iz vlastite proizvodnje, posebno onih prehrambenih (89,68 KM u odnosu na 13,87 KM) (Tabela 3).

Učešće imputirane rente i potrošnje iz vlastite proizvodnje veće od 1/5 ukupne potrošnje domaćinstava/kućanstava.

Prema definiciji izdataka za finalnu potrošnju domaćinstava/kućanstava, u njihov sastav se uključuju i dvije stavke koje ne predstavljaju stvarnu kupovinu, ni stvarne izdatke, a odnose se na imputiranu rentu i potrošnju iz vlastite proizvodnje. One u prosjeku čine više od petine ukupne potrošnje domaćinstava/kućanstava (19,5%), tako da prosječan mjesečni izdatak za potrošnju domaćinstava u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini, koji se odnosi na stvarnu kupovinu proizvoda i usluga, iznosi 1.213,45 KM i manji je za 156,91 KM u odnosu na 2011. godinu (Grafik 3 i 4).

Četveročlana domaćinstva/kućanstva u prosjeku troše dva puta više nego jednočlana.

Jednočlana domaćinstva/kućanstva u prosjeku troše mjesečno 854,77 KM, najviše za stanovanje i energente (37,3%) i hranu i bezalkoholna pića (28,3%).

Dvočlana domaćinstva/kućanstva u prosjeku troše mjesečno 1.224,56 KM ili skoro 1,5 puta više od jednočlanih i to uglavnom na stanovanje i energente (32,7%) i hranu i bezalkoholna pića (29,5%).

Tročlana domaćinstva/kućanstva u prosjeku troše mjesečno 1.636,25 KM ili skoro 2 puta više od jednočlanih i to pretežno na hranu i bezalkoholna pića (28,6%), stanovanje i energente (26,5%) i prevoz (11,1%).

Četveročlana domaćinstva/kućanstva u prosjeku troše mjesečno 1.868,57 KM ili skoro 2 puta više od jednočlanih, pretežno na hranu i bezalkoholna pića (28,4%), stanovanje i energente (24,4%) i prevoz (12,3%).

Domaćinstva/kućanstva sa 5 ili više članova u prosjeku troše 2.100,51 KM ili 2,3 puta više od jednočlanih, pretežno na hranu i bezalkoholna pića (31,1%), stanovanje i energente (23,9%) i prevoz (11,2%). Tabela 4. prikazuje prosječne mjesečne potrošnje u Federaciji Bosne i Hercegovine prema veličini domaćinstava/kućanstava.

U odnosu na 2011. godinu, u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini je stopa relativnog siromaštva stanovništva ostala ista (17,1%) a prosječna mjesečna potrošnja po domaćinstvu/kućanstvu je smanjena.

U 2015. godini stopa relativnog siromaštva stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine bila je ista kao u 2011. godini (17,1%). Prosječna mjesečna potrošnja po domaćinstvu/kućanstvu bila je u prosjeku za 164,35 KM manja u odnosu na 2011. godinu.

For non-food products and services, on average, more is spent than for food.

Households in Federation of Bosnia and Herzegovina spent in 2015 on average 1,056.30 BAM on non-food products and services and 451.74 BAM on food and beverages (Table 3).

Urban households on average spent more than non-urban (1,594.43 KM vs. 1,435.39 BAM).

The average monthly household consumption expenditure was by 11.1 % larger in urban households compared to non-urban ones. Such differences are evident in almost all groups of non-food expenditure, especially in those related to the housing. Consumption expenditure on clothing wear and footwear and recreation and culture was larger in urban households, while consumption expenditure on meat was larger in non-urban ones. Non-urban households had significantly larger consumption of products from own production, especially of food products (89.68 BAM vs. 13.87 BAM) (Table 3).

Share of imputed rent and consumption from own production larger than 1/5 of the total household consumption expenditure.

According to the definition of expenditures for final household consumption, two items, which neither represent real purchase, nor real expenditure and which are related to imputed rent and consumption from own production, are included in household consumption expenditure. These two items accounted for more than 1/5 of the total household consumption expenditure (19,5%). Therefore, the monthly household consumption expenditure in Federation of Bosnia and Herzegovina, which represents the real purchase of products and services, amounted to 1,213.45 BAM and was by 156.91 BAM smaller than in 2011 (Graphs 3 and 4).

Four-person households spent on average 2-times as much as one-person households.

One-person households spent on average 854.77 BAM per month, mostly for housing and energy (37.3%) and food and non-alcoholic beverages (28.3%).

Two-person households spent on average 1,224.56 BAM or almost 1.5-times as much as one-person households, mostly for housing and energy (32.7%) and food and non-alcoholic beverages (29.5%).

Three-person households spent on average 1,636.25 BAM or almost 2-times as much as one-person households, mostly for food and non-alcoholic beverages (28.6%), housing and energy (26.5%) and transport (11.1%).

Four-person households spent on average 1,868.57 BAM or almost 2 times as much as one-person households, mostly for food and non-alcoholic beverages (28.4%), housing and energy (24.4%) and transport (12.3%).

Households with 5 or more persons spent on average 2,100.51 BAM or 2.3-times as much as one-person households, mostly for food and non-alcoholic beverages (31.1%), housing and energy (23.9%) and transport (11.2%). Table 4 shows average monthly consumption expenditure in Federation of Bosnia and Herzegovina by household sizes.

Compared to 2011, in Federation of Bosnia and Herzegovina relative poverty rate remain the same in 2015 (17.1%) and average household consumption expenditure is smaller.

In 2015 the relative poverty rate in Federation of Bosnia and Herzegovina was the same rate as 2011 (17.1%). The average monthly household consumption expenditure was on average smaller by 164.35 BAM than in 2011.

Siromaštvo u Federaciji Bosne i Hercegovine

Skoro 105.000 domaćinstava/kućanstava ili oko 330.000 stanovnika u Federaciji Bosne i Hercegovine su bili ispod praga relativnog siromaštva u 2015. godini.

Prema Anketi o potrošnji domaćinstava/kućanstava iz 2015. godine, stopa relativnog siromaštva stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine bila je 17,1%. To znači da je u 2015. godini oko 330.000 stanovnika živjelo ispod praga relativnog siromaštva.

Mjesečni prag relativnog siromaštva za jednočlano domaćinstvo/kućanstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini bio je 389,26 KM. Prag siromaštva za dvočlano domaćinstvo/kućanstvo bez djece bio je 583,89 KM mjesečno, a za četveročlano domaćinstvo/kućanstvo sa dvije odrasle osobe i dvoje djece mlađe od 14 godina bio je 817,45 KM mjesečno.

U poređenju sa 2011. godinom, stopa relativnog siromaštva u Federaciji Bosne i Hercegovine je u 2015. godini ostala ista. Prag relativnog siromaštva je također smanjen za 27,14 KM mjesečno. Ovaj izračun je izvršen na osnovu ekvivalentne potrošnje domaćinstava/kućanstava koja je smanjena kao i njena medijana, pa je time i prag siromaštva smanjen u poređenju sa 2011. godinom.

Vrijednost Ginijevog koeficijenta smanjena je za 0,1 procentna poena (31,0%), a vrijednost kvintilog omjera je ista u odnosu na 2011. godinu (5,2). Na osnovu toga se može zaključiti da je potrošnja imala istu distribuciju među domaćinstvima/kućanstvima kao u 2011. godini. Glavni indikatori relativnog siromaštva u Federaciji Bosne i Hercegovine prikazani su u Tabeli 5.

Poverty in Federation of Bosnia and Herzegovina

Almost 105,000 households or about 330,000 people in Federation of Bosnia and Herzegovina below the relative poverty threshold in 2015.

According to the 2015 Household Budget Survey, the relative poverty rate in Federation of Bosnia and Herzegovina was 17.1%. This means that in 2015 about 330,000 people were living below the poverty threshold.

The monthly poverty threshold for one-person household in Federation of Bosnia and Herzegovina in 2015 was set at 389.26 BAM. The threshold for a two-person household without children was set at 583.89 BAM per month and the threshold for a four-person household with two adults and two children younger than 14 at 817.45 BAM per month.

Compared to 2011, the relative poverty rate in Federation of Bosnia and Herzegovina remain the same rate. The poverty threshold decreased by 27.14 BAM per month. This calculation is based on equivalised household consumption expenditure, which decreased in comparison to 2011, so did the median equivalised household consumption expenditure and also the poverty threshold.

The value of the Gini coefficient decreased by 0.1 of a percentage point (31.0%) and the value of the quintile share ratio was the same in comparison to 2011 (5.2). Therefore, we can infer that household consumption expenditure was the same distribution among households as in 2011. Basic indicators of relative poverty in Federation of Bosnia and Herzegovina are presented in the Table 5.

Tabela 1. Glavni indikatori stanovništva i domaćinstava/kućanstava prema tipu naselja u Federaciji BiH, 2015. godina
 Table 1. Main indicators of population and households by settlement type in Federation of BiH, 2015

	Ukupno <i>Total</i>	Gradsko <i>Urban</i>	Ostalo <i>Rural/ semi-urban</i>	
Broj anketiranih domaćinstava/kućanstava	4.643	1.765	2.878	<i>Number of households surveyed</i>
Procjenjeni broj domaćinstava/kućanstava	652.129	297.905	354.224	<i>Estimated number of households</i>
Procjenjeni broj stanovnika	1.943.513(100,0%)	942.810	1.000.703	<i>Population estimation</i>
Muškarci	942.810 (48,5%)	386.685 (47,1%)	556.125 (49,5%)	<i>Male</i>
Žene	1.000.703 (51,5%)	433.461 (52,9%)	567.242 (50,5%)	<i>Female</i>
Prosječna veličina domaćinstva/kućanstva	3,0	2,8	3,2	<i>Average household size</i>

Tabela 2. Prosječni mjesečni izdaci, prema glavnim grupama izdataka po COICOP-u, Federacija BiH, 2011. i 2015. u KM i struktura u procentima

Table 2. Average monthly expenditure, by main expenditure groups by COICOP, Federation of BiH, 2011 and 2015. KM and percentage composition

Kategorija izdataka	Struktura izdataka prema glavnim grupama izdataka/ <i>Structure of expenditure according to main expenditure groups</i>				Expenditure category
	2011		2015		
	KM	%	KM	%	
UKUPNO, u KM	1.672,39	100,0	1508,04	100,0	TOTAL, in KM
Struktura izdataka prema glavnim odjeljcima COICOP klasifikacije					<i>Structure of expenditure according to main groups of COICOP</i>
01 Hrana i bezalkoholna pića	517,75	31,0	440,79	29,2	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
02 Alkoholna pića i duhan	56,89	3,4	46,26	3,1	<i>Alcoholic beverages and tobacco</i>
03 Odjeća i obuća	75,78	4,5	72,78	4,8	<i>Clothing and footwear</i>
04 Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi elementi	395,99	23,7	419,67	27,8	<i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
05 Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće	83,23	5,0	66,89	4,4	<i>Furniture, household equipment and routine maintenance of the house</i>
06 Zdravstvo	62,45	3,7	56,32	3,7	<i>Health</i>
07 Prijevoz	184,93	11,1	152,12	10,1	<i>Transport</i>
08 Komunikacije	60,19	3,6	64,80	4,3	<i>Communications</i>
09 Rekreacija i kultura	51,85	3,1	32,32	2,1	<i>Recreation and culture</i>
10 Obrazovanje	13,74	0,8	9,50	0,6	<i>Education</i>
11 Restorani i hoteli	52,76	3,2	43,20	2,9	<i>Restaurants and hotels</i>
12 Ostala dobra i usluge	116,83	7,0	103,41	6,9	<i>Miscellaneous goods and services</i>

Tabela 3. Prosječni mjesečni izdaci prema kategorijama izdataka i tipu naselja u Federaciji BiH, u KM, 2015. godina
Table 3. Average monthly expenditure according to expenditure category and settlement type in Federation of BiH, in BAM, 2015

Kategorija izdataka	Vrijednost u KM <i>Values in KM</i>			Struktura <i>Structure</i>			Expenditure category
	Ukupno <i>Total</i>	Gradsko <i>Urban</i>	Ostalo <i>Rural/semi-urban</i>	Ukupno <i>Total</i>	Gradsko <i>Urban</i>	Ostalo <i>Rural/semi-urban</i>	
UKUPNO	1508,04	1594,43	1435,39	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Ukupno hrana i piće	451,74	433,38	467,19	30,0	27,2	32,5	Total food and beverages
-Potrošnja hrane i pića iz vlastite proizvodnje	55,05	13,87	89,68	3,7	0,9	6,2	-Self-consumption of food and beverages
Hljeb i žitarice	61,89	60,47	63,09	4,1	3,8	4,4	<i>Bread and cereals</i>
Meso	97,68	90,38	103,81	6,5	5,7	7,2	<i>Meat</i>
Riba	12,38	13,55	11,39	0,8	0,8	0,8	<i>Fish</i>
Mlijeko, sir i jaja	66,03	63,30	68,32	4,4	4,0	4,8	<i>Milk, cheese and eggs</i>
Ulje i masnoće	20,05	18,43	21,41	1,3	1,2	1,5	<i>Oils and fats</i>
Voće	33,39	34,27	32,65	2,2	2,1	2,3	<i>Fruit</i>
Povrće	48,16	44,78	51,00	3,2	2,8	3,6	<i>Vegetables</i>
Šećer, džem, med, čokolada i konditorski proizvodi	56,32	56,03	56,57	3,7	3,5	3,9	<i>Sugar, jam, honey, chocolate, confectionery</i>
Bezalkoholna pića	44,90	42,74	46,71	3,0	2,7	3,3	<i>Non-alcoholic beverages</i>
Alkoholna pića	10,96	9,43	12,24	0,7	0,6	0,9	<i>Alcoholic beverages</i>
Ukupno - neprehrana	1056,30	1161,05	968,21	70,0	72,8	67,5	Total non-food
-Potrošnja neprehrambenih proizvoda iz vlastite proizvodnje	5,18	1,20	8,52	0,3	0,1	0,6	-Self-consumption of non-food products
Duhan	35,31	36,53	34,27	2,3	2,3	2,4	<i>Tobacco</i>
Odjeća i obuća	72,78	83,95	63,38	4,8	5,3	4,4	<i>Clothing wear and footwear</i>
Stanovanje	277,60	341,55	223,81	18,4	21,4	15,6	<i>Housing</i>
Električna energija, plin, voda i drugi energenti	142,07	136,31	146,91	9,4	8,5	10,2	<i>Electricity, gas, water and other fuels</i>
Namještaj	66,89	69,83	64,41	4,4	4,4	4,5	<i>Furniture</i>
Zdravstvo	56,32	61,60	51,87	3,7	3,9	3,6	<i>Health</i>
Prijevoz	152,12	139,59	162,66	10,1	8,8	11,3	<i>Transport</i>
Komunikacije	64,80	71,59	59,08	4,3	4,5	4,1	<i>Communications</i>
Rekreacija i kultura	32,32	41,62	24,49	2,1	2,6	1,7	<i>Recreation and culture</i>
Obrazovanje	9,50	11,71	7,65	0,6	0,7	0,5	<i>Education</i>
Ugostiteljske usluge	36,96	44,86	30,31	2,5	2,8	2,1	<i>Catering services</i>
Usluge smještaja	6,24	9,27	3,69	0,4	0,6	0,3	<i>Accommodation services</i>
Ostala dobra i usluge	103,41	112,62	95,66	6,9	7,1	6,7	<i>Miscellaneous goods and services</i>

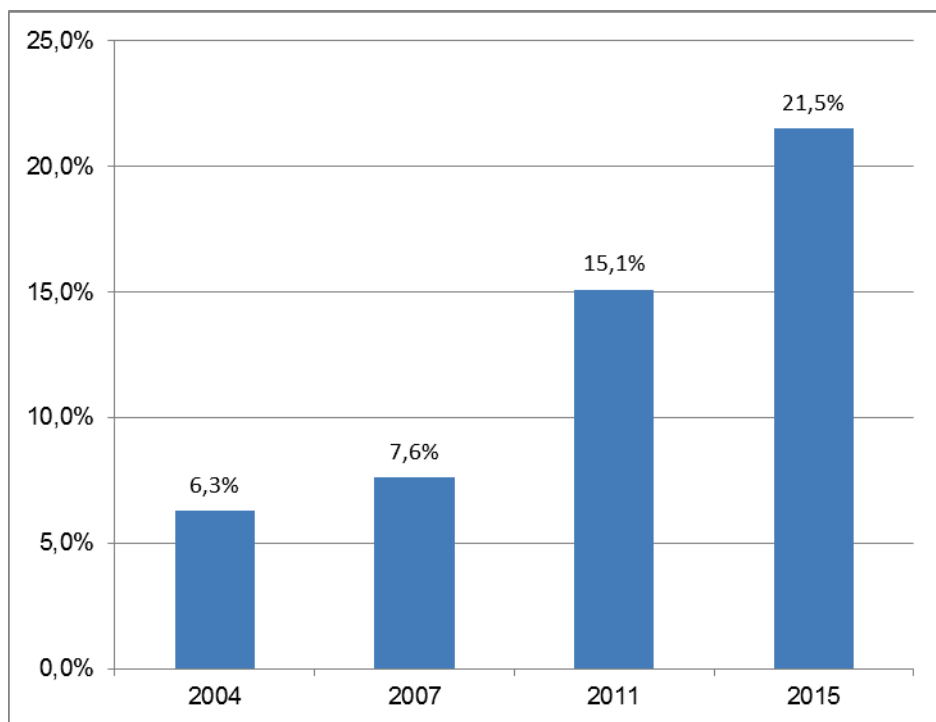
Tabela 4. Potrošnja prema veličini domaćinstva u Federaciji BiH, 2015. godina (vrijednosti u KM i procentima)
 Table 4. Consumption expenditure by household size in Federation of BiH, 2015 (values in BAM and percentage)

Potrošnja	Veličina domaćinstva/ Household size										Consumption
	1 član (1 member)		2 člana (2 members)		3 člana (3 members)		4 člana (4 members)		5 ili više članova (5 or more members)		
	KM	%	KM	%	KM	%	KM	%	KM	%	
	854,77	100,0	1224,56	100,0	1636,25	100,0	1868,57	100,0	2100,51	100,0	
Hrana i bezalkoholna pića	241,8	28,3	361,7	29,5	468,2	28,6	530,1	28,4	653,4	31,1	Food and non-alcoholic beverages
Alkoholna pića i duhan	21,8	2,5	41,0	3,3	49,2	3,0	55,8	3,0	67,2	3,2	Alcoholic beverages and tobacco
Odjeća i obuća	23,8	2,8	35,3	2,9	86,3	5,3	114,6	6,1	119,4	5,7	Clothing and footwear
Stanovanje, voda, električna energija, plin i ostali energenti	318,9	37,3	400,8	32,7	433,9	26,5	456,4	24,4	501,5	23,9	Housing, water, electricity, gas and other fuels
Namještaj, oprema i usluge u domaćinstvu	38,4	4,5	55,6	4,5	77,3	4,7	78,9	4,2	89,8	4,3	Furnishings, household equipment and routine household maintenance
Zdravstvo	43,8	5,1	60,5	4,9	49,4	3,0	62,3	3,3	64,5	3,1	Health
Prevoz	39,7	4,6	95,4	7,8	182,2	11,1	230,3	12,3	234,2	11,2	Transport
Komunikacije	32,9	3,8	49,1	4,0	75,6	4,6	82,2	4,4	91,4	4,4	Communication
Rekreacija i kultura	20,1	2,3	20,4	1,7	32,8	2,0	44,8	2,4	49,3	2,3	Recreation and culture
Obrazovanje	0,4	0,0	2,3	0,2	12,6	0,8	17,2	0,9	18,2	0,9	Education
Restorani i hoteli	19,7	2,3	24,6	2,0	52,0	3,2	61,5	3,3	66,2	3,2	Restaurants and hotels
Ostala dobra i usluge	53,7	6,3	77,9	6,4	116,8	7,1	134,4	7,2	145,6	6,9	Miscellaneous goods and services

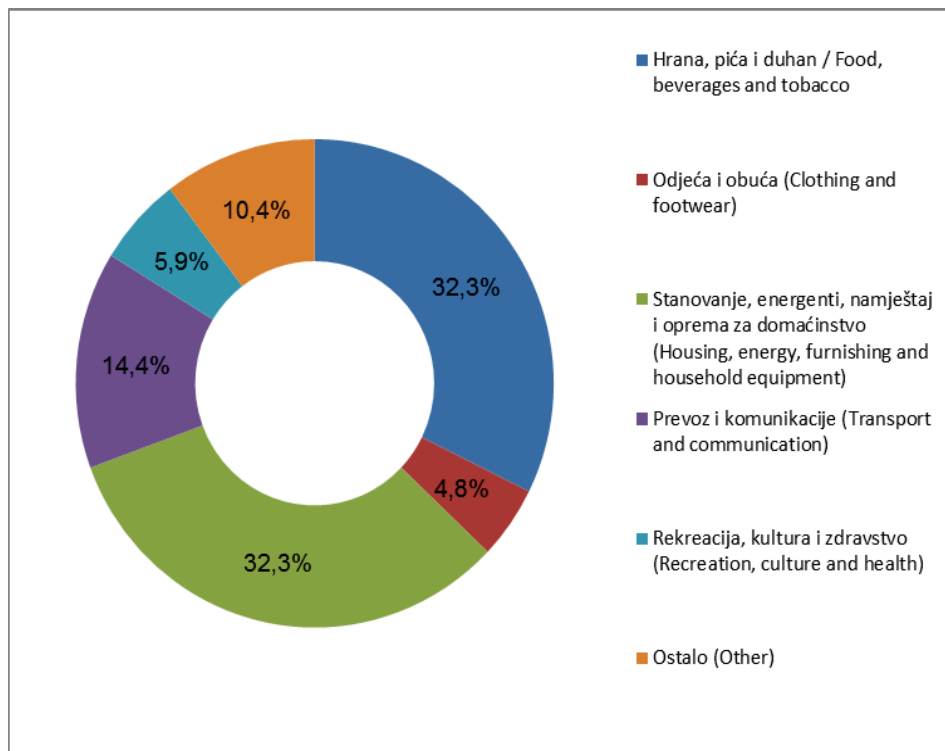
Tabela 5. Glavni indikatori relativnog siromaštva u Federaciji BiH, 2015. godina
 Table 5. Main indicators of relative poverty in Federation of BiH, 2015

Posmatrana populacija	2011	2015	Observed population
Relativna linija siromaštva (KM)	416,40	389,26	Relative poverty line (BAM)
Siromašna domaćinstva/kućanstva	104.053	104.666	Poor households
Ukupan broj domaćinstava/kućanstava	652.129	652.129	Total households
Siromašni stanovnici	349.756	332.328	Poor individuals
Ukupan broj stanovnika	2.043.587	1.943.513	Total individuals
Stopa siromaštva (%)			Incidence of poverty (%)
Siromašna domaćinstva	16,0	16,0	Poor households
Siromašni stanovnici	17,1	17,1	Poor individuals
Jaz siromaštva (%)			Poverty gap (%)
Domaćinstva	26,6	25,8	Households
S80/S20	5,2	5,2	S80/S20
Gini koeficijent	31,1	31,0	Gini index

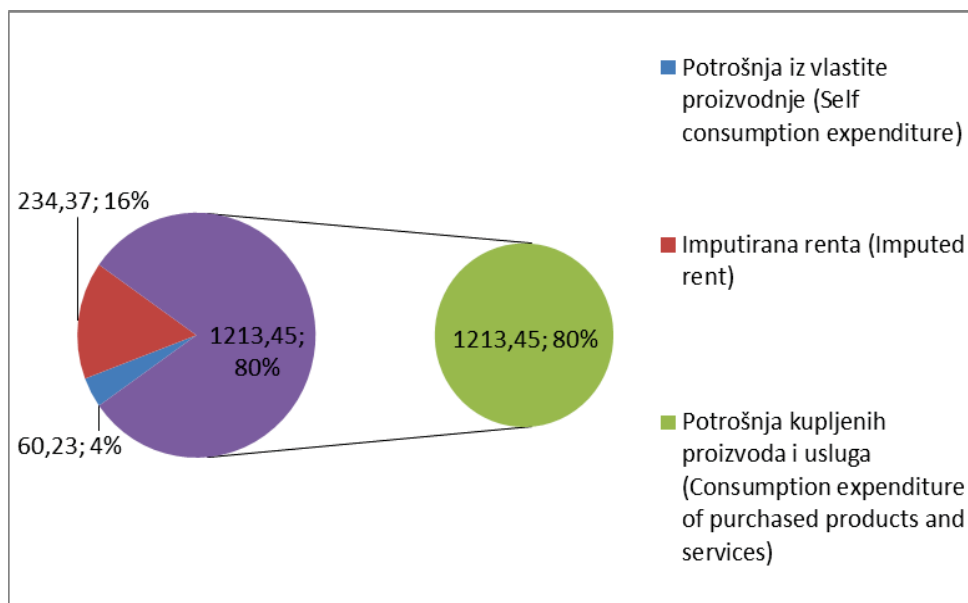
Grafik 1. Proporcija domaćinstava koji štede dio prihoda u Federaciji BiH, 2004., 2007., 2011. i 2015. (vrijednosti u %)
 Graph 1. Proportion of households saving a part of their income in Federation of BiH, 2004, 2007, 2011 and 2015 (values in percentage)

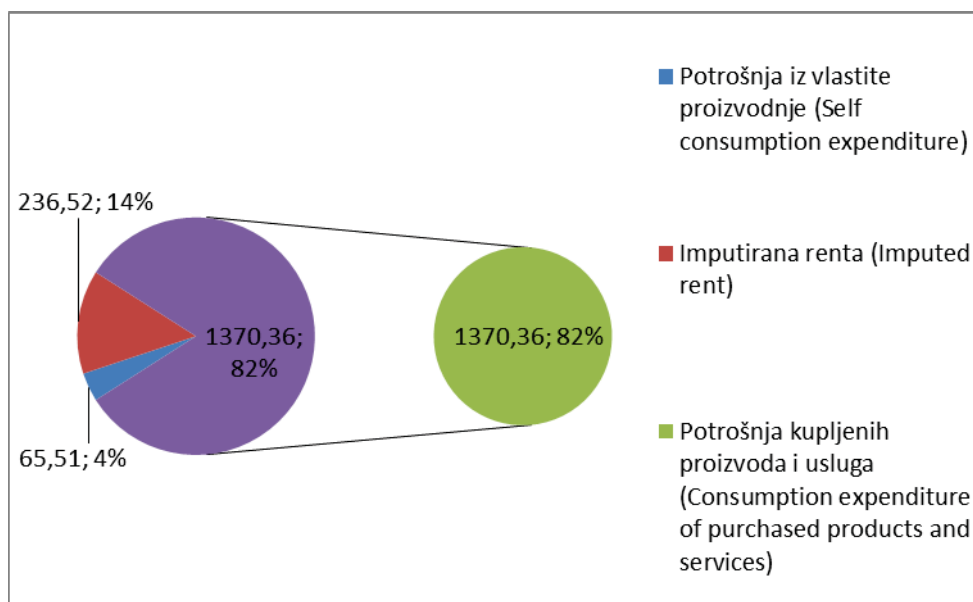
Grafik 2. Struktura potrošnje domaćinstava u Federaciji BiH, 2015. (vrijednosti u %)
 Graph 2. Structure of consumption expenditure of households in Federation of BiH, 2015 (values in percentage)

Grafik 3. Prosječni mjesečni izdaci za potrošnju: stvarni i fiktivni izdaci u Federaciji BiH, 2015. (vrijednosti u KM i %)
 Graph 3. Average monthly consumption expenditure: real and virtual expenditure in Federation of BiH, 2015 (values in BAM and percentage)

Grafik 4. Prosječni mjesečni izdaci za potrošnju: stvarni i fiktivni izdaci u Federaciji BiH, 2011. (vrijednosti u KM i %)
 Graph 4. Average monthly consumption expenditure: real and virtual expenditure in Federation of BiH, 2011 (values in BAM and percentage)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

NOTES OF METHODOLOGY

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Anketa o potrošnji domaćinstava (APD) je anketa na bazi uzorka domaćinstava koja se u Bosni i Hercegovini provodi u nepravilnim vremenskim razmacima i fokusira uglavnom na izdatke za potrošnju domaćinstava. Podaci iz ovog saopštenja se odnose na 2015. godinu kada je APD proveden po četvrti put.

Anketom se prikupljaju podaci o izdacima domaćinstava za hranu i piće, stanovanje, namještaj, odjeću i obuću, zdravstvo, prevoz, komunikacije, rekreaciju i slobodno vrijeme, kulturu i obrazovanje. Pored toga, prikupljaju se i osnovni podaci o članovima domaćinstava, karakteristikama stambene jedinice, prihodima i investicijama domaćinstava te podaci o socijalnoj uključenosti njihovih članova.

Prikupljanje podataka se vrši pomoću četiri upitnika: Dnevnik nabavki, Dnevnik o potrošnji iz vlastite proizvodnje, Završni intervju i MS Zdravstvo i socijalna uključenost. Upitnik MS Zdravstvo i socijalna uključenost se sastoji iz Modula socijalne uključenosti, migracija i doznaka i Modula zdravstvenog stanja i zdravstvenih usluga koji su godini bili sastavni dijelovi Završnog intervjua u 2011. godini.

Namjena

Svrha provođenja APD je dobivanje podataka o veličini i strukturi finalne potrošnje domaćinstava/kućanstava, uslovima njihovog života, životnom standardu i siromaštvu kao i dobivanje pondera za statistiku potrošačkih cijena.

Klasifikacije

Za analizu strukture potrošnje koristi se Klasifikacija lične potrošnje prema namjeni (Classification of Individual Consumption by Purpose-COICOP) koja dijeli izdatke na dvanaest osnovnih odjeljaka proizvoda i usluga. Za potrebe analize u ovom saopštenju izvršeno je djelimično raščlanjenje nekih odjeljaka COICOP klasifikacije.

Za šifriranje i klasificiranje podataka o obilježjima anketiranih osoba (članova domaćinstva) koji se odnose na njihovu ekonomsku aktivnost, djelatnost poslovnog subjekta u kojem osoba radi i poslova koje osoba obavlja primjenjuju se Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010, te Međunarodna klasifikacija zanimanja (ISCO 08).

Za klasificiranje podataka o karakteristikama obrazovnog statusa članova domaćinstva primjenjuje se Međunarodna klasifikacija obrazovanja (revidirano izdanje ISCED 2011).

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The Household Budget Survey (HBS) is a national household based survey conducted in irregular time periods in Bosnia and herzegovina mainly focusing on consumption expenditure of households. The data in this First Release refer to newly released data with reference year 2015 and it is fourth release of this survey.

The survey collects data on household expenditure for food and beverages, housing, furniture, clothing and footwear, health, transportation, communication, recreation and leisure, culture and education. In addition, basic information about household members, dwelling characteristics, household income and investment and data on social inclusion of their members were collected.

Data collection is performed using four questionnaires: Diary of purchases, Self-consumption diary, Final interview and MS Health care and social inclusion. Questionnaire MS Health and social inclusion consists of a Module of social inclusion, migration and remittances and Module of health status and health care providers, who have been an integral part of the Final interview in 2011.

Purpose

The purpose of the HBS is to get data on the size and structure of final consumption of households, their living conditions, living standards and poverty as well as to obtain weights for consumer price statistics.

Classifications

For the analysis of the consumption expenditure, the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP 5), which divides consumer expenditures into twelve different divisions of consumer goods and services. For the purposes of the analysis in this First Release, partly distribution of the COICOP division was made.

The Classification of Economic Activities in Bosnia and Herzegovina 2010 and the International Classification of Occupations (ISCO 08) are used for the assigning codes and classifying data on characteristics of surveyed persons (household members) relating to their economic activity, activity of the business entity in which the person works and jobs the person undertakes.

The International Standard Classification of Education (revised edition ISCED 2011) is used for clasifying of data on educational characteristics for household members.

Definicije i objašnjenja

Domaćinstvom/kućanstvom se smatra svaka porodična ili druga zajednica osoba, koje se izjasne da zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode radi podmirivanja osnovnih životnih potreba, bez obzira da li se svi članovi stalno nalaze u mjestu gdje je domaćinstvo nastanjeno ili neki od njih borave duže vrijeme u drugom mjestu, odnosno stranoj državi zbog rada, školovanja ili iz drugih razloga.

Izdaci za potrošnju domaćinstava/kućanstava koji su prikazani u APD 2015. obuhvataju novčane izdatke koje domaćinstva/kućanstva imaju za kupovinu proizvoda i usluga finalne potrošnje kao i vrijednosti određenih nenovčanih izdataka domaćinstava/kućanstava koji se odnose na:

- Usluge stanovanja, tj. stambenih renti, bez obzira na vlasništvo stana, uključujući i sopstveno vlasništvo nad stanom u kome se stanuje;

- Dohodak u naturi:

a) dio koji se odnosi na dobra i usluge koje poslodavci daju zaposlenima kao dio zarade u naturi, umjesto, kao što je uobičajeno, u novcu;

b) dio koji se odnosi na potrošnju dobara proizvedenih u sopstvenom domaćinstvu/kućanstvu (hrana i pića u poljoprivrednim domaćinstvima/kućanstvima ili različiti proizvodi u preduzećima u vlasništvu domaćinstava/kućanstava).

Stvarna kupovina proizvoda i usluga obuhvata izdatke u novcu koje je domaćinstvo/kućanstvo potrošilo za kupovinu proizvoda i usluga za svoje potrebe.

Potrošnja iz vlastite proizvodnje podrazumijeva potrošnju prehrambenih i neprehrambenih proizvoda koje je domaćinstvo/kućanstvo samo proizvelo.

Imputirana renta predstavlja procijenjenu vrijednost usluga korištenja stambenih jedinica nastanjenih njihovim vlasnicima.

Relativna linija siromaštva (prag siromaštva) – prag u odnosu na izdatke za potrošnju po kojem se domaćinstva svrstavaju u kategoriju siromašnih domaćinstava/kućanstava i onih koja nisu siromašna. Prag je postavljen na 60% medijane ekvivalentne potrošnje domaćinstava/kućanstava. Za izračun ekvivalentne veličine domaćinstva/kućanstva, mjerene brojem odraslih osoba, korištena je modifikovana OECD skala ekvivalencije.

Veličina siromaštva je procenat domaćinstava/kućanstava čiji su ekvivalentni izdaci za potrošnju ispod relativne linije siromaštva.

Jaz siromaštva - mjeri koliko je u (procentima) prosječan izdatak za potrošnju siromašnih domaćinstava/kućanstava ispod praga siromaštva.

Izjednačeni izdaci za potrošnju domaćinstava/kućanstava – mjesečni izdaci domaćinstava/kućanstava podijeljeni sa ekvivalentnom veličinom domaćinstva/kućanstva, prema tzv. „modificiranoj skali ekvivalentnosti – OECD“.

Omjer kvintila S80/S20 – poredi ukupan ekvivalentan izdatak gornjeg kvintila sa izdatkom najnižeg kvintila (20% najniže ekvivalentne distribucije).

Gini koeficijent je mjera nejednakosti izdataka za potrošnju koja uzima u obzir cijelu distribuciju tih izdataka i poprima vrijednosti između 0 i 1. Što je vrijednost bliža 1, to je nejednakost izdataka za potrošnju veća.

Definitions and explanations

A household is a family or other community of people who declare that live together and spend their income to cover basic living costs, whether all members are constantly in a place where the household residence or some of them stay longer in the second town or country for work, education or other reasons.

Consumption expenditures of households, that are recorded in the HBS 2015 include monetary expenditures that households spend to purchase products and services for final consumption and the value of certain non-monetary expenditures of households that are related to:

- Housing services, i.e. housing rents, regardless of property ownership, including ownership of their own apartment in which household lives (imputed rent);

- Income in kind:

a) that relates to goods and services that employers give to employees as part of income in kind, rather than, as is usual, in cash;

b) that refers to the consumption of goods produced in their own households (food and beverages in agricultural households or certain products in enterprises owned by households).

Real purchase of good and services includes expenditures in money spent for purchase of goods and services to satisfy household needs.

Self-consumption expenditure is consumption of food and non-food goods which are produced by households.

Imputed rent is estimated value of services for owner-occupied dwellings.

Relative poverty line (poverty threshold) – the threshold in terms of consumption expenditure to classify households into poor and non poor. Poverty threshold is set at the 60% of median equalised household consumption expenditure. The OECD-modified equivalence scale is used to calculate equalised households size.

Poverty incidence is percentage of households with equalised expenditure for consumption below the relative poverty threshold.

Poverty Gap – measures how much (in percentage) the average consumption expenditure of the poor households is below the threshold of poverty.

Equivalent household consumption expenditure – monthly household expenditure divided by its equivalent size, using the so-called „modified OECD equivalence scale“.

Quintile ration S80/S20 – compares the total equivalent expenditure of the top quintile to that spent by the lowest quintile (20% of the lowest equivalent distribution).

Gini coefficient is a measure of consumption expenditure inequality, which takes into account the full distribution of consumption expenditure. Its value ranges between 0 and 1. The higher it is, the greater is the consumption expenditure inequality.

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>
Odgovara: Doc. dr. Emir Kremić, direktor
Person responsible: Emir Kremić, Assist. Prof, Director General

Saopćenje pripremila: Mediha Skulić
Prepared by: Mediha Skulić

Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor
Users are kindly requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet